

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0713.6.57.2026.MC

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 18231 Pani Poseł Gabrieli Lenartowicz *w sprawie wieloletniego postępowania dotyczącego wpisania dodatkowych nazw miejscowości w języku niemieckim dla gminy Rudnik oraz problemów związanych z finansowaniem wymiany tablic informacyjnych wynikających z tej procedury*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W okresie ostatnich 10 lat do *Rejestru gmin*, na których obszarze używane są nazwy w języku mniejszości¹ wpisano łącznie 9 gmin². W okresie od 29 marca 2019 r. do 13 listopada 2024 r. do Rejestru gmin nie wpisano żadnej gminy. Następnie 14 listopada 2024 r. została wpisana Gmina Strzelce Opolskie, natomiast w 2025 r. wpisano gminy: Zawadzkie, Pietrowice Wielkie, Rumia i Puck.

Okres, w którym przez kilka lat nie została wpisana do Rejestru gmin żadna nowa jednostka samorządu terytorialnego doprowadził do stanu, w którym – między innymi z powodu ograniczonych środków przeznaczonych na realizację tych zadań – nie było możliwe zakończenie procedury w stosunku do wszystkich gmin, które złożyły wnioski o wpis do tego rejestru, lub które oczekiwały już na zawarcie porozumień na realizację zadań, polegających na wymianie tablic informacyjnych z nazwami miejscowości na tablice z ustalonymi dla tych miejscowości dodatkowymi nazwami w języku mniejszości lub w języku regionalnym. Zagadnienie to było przedmiotem dyskusji, m.in. na forum Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP.

Według stanu na 15 lipca 2026 r. na zawarcie porozumień dotyczących realizacji wskazanych wyżej zadań oczekują trzy gminy, w tym Gmina Rudnik.

Należy również zauważyć, że na dzień 1 stycznia 2024 r. nierozpatrzone pozostawały wnioski sześciu gmin o wpis do Rejestru gmin lub o wpis dodatkowych nazw miejscowości do tego Rejestru:

- 1) Pietrowice Wielkie,
- 2) Strzelce Opolskie,
- 3) Rudnik,
- 4) Zawadzkie,
- 5) Władysławowo,

¹ Zwany dalej: *Rejestrem gmin*

² W 2016 r. – 1, w 2018 r. – 1, w 2019 r. – 2, w 2024 r. – 1 i w 2025 r. – 4.

6) Puck.

W 2024 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji kilkakrotnie zwracało się do gmin:

- 1) Strzelce Opolskie (pismami z 4 i 29 kwietnia 2024 r., 31 lipca 2024 r. przy piśmie został przekazany projekt porozumienia i 18 października 2024 r.),
- 2) Rudnik (pismami z 4 i 29 kwietnia 2024 r. i 18 października 2024 r.),
- 3) Zawadzkie (pismami z 4 kwietnia 2024 r., 30 lipca 2024 r. przy piśmie został przekazany projekt porozumienia, 18.10.2024 r.),
- 4) Władysławowo (pismami z 15 marca 2024 r. przy piśmie został przekazany projekt porozumienia, 24 kwietnia 2024 r., 30 lipca 2024 r. i 15 października 2024 r.)

– o przekazanie danych i informacji niezbędnych do przygotowania porozumień dotyczących wymiany na ich terenach tablic informacyjnych w związku z ustaleniem dodatkowych nazw miejscowości odpowiednio w języku niemieckim albo kaszubskim. Wybór tych gmin był podyktowany wstępną oceną, zgodnie z którą możliwe było zawarcie z nimi porozumień w ramach środków przewidzianych w budżecie na 2024 r. na realizację omawianych zadań publicznych.

Biorąc pod uwagę fakt, że Gmina Zawadzkie nie odpowiedziała na kierowane do niej pisma, a zaktualizowany przez Gminę Rudnik kosztorys wpłynął do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) 30 grudnia 2024 r., porozumienia na wymianę tablic informacyjnych z dodatkowymi, tradycyjnymi nazwami miejscowości zostały zawarte tylko z Gminą Strzelce Opolskie oraz Gminą Władysławowo. Pozostałe niezaangażowane środki przewidziane w budżecie na 2024 r. na realizację omawianych zadań, zostały zgłoszone do blokady.

W 2025 r., między innymi z uwagi na opisane wyżej działania części gmin, podejmowano czynności zmierzające do zawarcia porozumień z Gminami Rudnik i Puck. Zakładano przy tym, że z uwagi na koszt wymiany tablic na terenie Gminy Puck, przekraczający środki przewidziane w budżecie na ten cel, porozumienie będzie dotyczyło jedynie części miejscowości, dla których ustalono dodatkowe nazwy w języku kaszubskim, do wysokości środków, które nie zostaną wykorzystane na realizację zadania przez Gminę Rudnik.

Na pismo MSWiA z 8 stycznia 2025 r. dotyczące sporządzenia i przesłania kosztorysu zgodnego ze wzorem stanowiącym załącznik do projektowanego porozumienia oraz dokumentacji zdjęciowej wszystkich tablic z nazwami miejscowości, które ewentualnie miałyby podlegać wymianie, Gmina Rudnik odpowiedziała częściowo 20 marca 2025 r., przekazując dokumentację fotograficzną, natomiast 16 maja 2025 r. przesłała kosztorys opiewający na kwotę 94 624,54 zł. Kosztorys zawierał jednak również koszty wymiany tablic z nazwami dwóch miejscowości niewpisanych do Rejestru gmin (Grzegorzowice, Ligota Książęca) oraz jednej (Łubowice), dla której przesłana dokumentacja zdjęciowa wskazywała, że tablice z dodatkowymi nazwami były już zamontowane. Łączny

koszt wymiany tablic dla tych trzech miejscowości został określony na 25 456,92 zł.

Należy wskazać, że 18 sierpnia 2025 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji dokonał wpisu do Rejestru gmin trzynastu nazw miejscowości z terenu Gminy Rudnik. Tego samego dnia do Gminy Rudnik został przesłany projekt porozumienia, który przewidywał przekazanie dotacji w wysokości 69 167,62 zł na wymianę tablic z nazwami trzynastu miejscowości, zgodnie z kosztorysem przesłanym pismem z 16 maja 2025 r. Projektowane porozumienie nie dotyczyło wymiany tablic z nazwami miejscowości Grzegorzowice, Ligota Książęca i Łubowice.

Pismem z 24 września 2025 r. Gmina Rudnik przesała do MSWiA porozumienie opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez Wójta Gminy Rudnik. Porozumienie nie przewidywało jednak wprost możliwości jego zawarcia w formie elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – *Kodeks cywilny*³ lub hybrydowej. W konsekwencji powyższego, z uwagi na brak tożsamości formy oświadczeń woli obu stron, MSWiA pismem z 30 września 2025 r. zwróciło się do Gminy Rudnik z prośbą o zawarcie porozumienia z zachowaniem formy pisemnej. W dniu 27 października 2025 r. (wpływ do MSWiA w dniu 30 października 2025 r.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zostało jednak poinformowane o braku możliwości zawarcia porozumienia z uwagi na okoliczność, że „(...) otrzymana oferta cenowa znacznie przekracza dostępne środki finansowe, które mają zostać przekazane przez MSWiA Gminie Rudnik (...). Dofinansowanie pozwala na wykonanie tablic w następujących miejscowościach Lasaki, Ponięcice, Modzurów, Rudnik, Sławików, Szonowice oraz Brzeźnica.”

Następnie 7 listopada 2025 r. do MSWiA został przesłany kosztorys realizacji zadania, który jednak budził wątpliwości. Dwukrotnie MSWiA kierowało do Gminy Rudnik prośby o ich wyjaśnienie⁴. Zamiast wyjaśnień 19 listopada 2025 r. został jednak przekazany nowy kosztorys. Tego samego dnia MSWiA zwróciło się drogą e-mailową o przesłanie, m.in. uzasadnienia dla części kosztów, które zostały w nim przewidziane. Z otrzymanego w odpowiedzi na to wystąpienie e-maila 20 listopada 2025 r., m.in. wynikało, że „(...) ilość znaków, słupków i wykonanych prac do poszczególnych miejscowości została ujednolicona. Wycena dotyczy konkretnego zapytania. Różnica w demontażu i montażu słupków i znaków wynika z tego, że poszczególne zestawy znaków zostały wcześniej uszkodzone i zdemontowane lub skradzione, albo po prostu ich nie było, a teraz jest konieczność zamontowania dodatkowego oznakowania.”

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że stosownie do art. 15 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. *o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*⁵ koszty związane z wprowadzeniem i używaniem na obszarze gminy języka pomocniczego oraz koszty związane z wprowadzeniem dodatkowych nazw, o których mowa w art. 12 ust. 1, w języku mniejszości ponosi, z zastrzeżeniem ust.

³ Dz. U. z 2026 r. poz. 795

⁴ Korespondencja e-mailowa z 12 i 17 listopada 2025 r.

⁵ Dz.U. z 2026 r. poz. 75

2, budżet gminy. W ust. 2 określono zaś, że koszty związane z wymianą tablic informacyjnych, wynikające z ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości, ponosi budżet państwa. Przepis art. 15 ust. 2 ww. ustawy stanowi wyjątek od regulacji zawartej w art. 15 ust. 1, w związku z powyższym nie powinien być interpretowany rozszerzająco. Zasadą jest, że koszty związane z wprowadzeniem dodatkowych nazw ponosi budżet gminy. „Wymiana” może dotyczyć wyłącznie tych tablic informacyjnych, które pełnią swoją rolę (funkcję) w przestrzeni publicznej, a nie zestawów znaków drogowych, które zostały „uszkodzone i zdemontowane lub skradzione, albo po prostu ich nie było, a teraz jest konieczność zamontowania dodatkowego oznakowania”.

Budżet państwa ponosi zatem wyłącznie koszty związane z wymianą tablic informacyjnych, wynikającą z ustalenia, np. dodatkowej nazwy miejscowości. „Wymiana” może dotyczyć tylko tych znaków, które fizycznie są ustawione, a nie tych, które zostały zdemontowane, skradzione, ani tym bardziej nowych.

Biorąc pod uwagę przekazane przez Gminę Rudnik informacje, a także zbliżający się koniec roku budżetowego, w 2025 r. nie było możliwe zawarcie porozumienia na wymianę tablic informacyjnych z nazwami miejscowości na jej terenie.

Środki budżetowe, które pierwotnie były przewidziane na realizację zadania przez Gminę Rudnik zostały zaangażowane w celu sfinansowania kosztów wymiany tablic informacyjnych na terenie Gminy Puck, co umożliwiło wymianę tablic z nazwami wszystkich miejscowości, dla których zostały ustalone dodatkowe nazwy w języku kaszubskim. Pozostałe niezaangażowane środki, podobnie jak miało to miejsce w 2024 r., zostały zgłoszone do blokady.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że stosownie do cytowanego art. 15 ustawy o *mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym* koszty wymiany tablic informacyjnych wynikające z ustalenia dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości, ponosi budżet państwa. W tym znaczeniu poruszone w wystąpieniu Pani Poseł zagadnienie dotyczące wzrostu kosztów materiałów i usług nie ma wpływu na realizację przez gminy omawianych zadań.

Ponadto, każdorazowo bezpośrednio przed zawarciem porozumień z gminami na realizację omawianych zadań, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zwraca się do właściwej gminy o potwierdzenie aktualności danych dotyczących kosztów wymiany tablic lub przedstawienie nowych kosztów. Taki model postępowania pozwala na ustalenie wysokości finansowania w oparciu o ceny rynkowe obowiązujące w dniu podpisania porozumienia. W ocenie MSWiA ustalenie kosztów realizacji zadania powinno zostać poprzedzone dokonaniem rozeznania rynku przez gminę zainteresowaną realizacją zadania. Informacje i dane przekazywane do MSWiA powinny odzwierciedlać realne koszty zadania. Należy bowiem pamiętać, że zawierając porozumienie gmina zobowiązuje się do jego realizacji na warunkach w nim określonych, w tym w zakresie wysokości zaangażowania środków budżetowych, która jest określana mocą porozumienia.

Nie kwestionując faktu, że w latach 2020-2023 do Rejestru gmin nie została wpisana żadna gmina, z przedstawionych wyżej informacji wynika jednak, iż proces przygotowywania porozumień może być długotrwały również z przyczyn niepozostających po stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, co jest widoczne na przykładzie przedstawionych wyżej czynności podejmowanych przez MSWiA w latach 2024 i 2025 w celu zawarcia porozumień z Gminami Strzelce Opolskie, Zawadzkie, Rudnik i Władysławowo. Do czasu zawarcia porozumienia gmina zachowuje pełną możliwość określenia kosztów wymiany tablic informacyjnych zgodnie z aktualnymi cenami rynkowymi.

W ocenie MSWiA nie było przypadku, aby gminy odstąpiły od realizacji przedsięwzięć związanych z wprowadzeniem dodatkowych nazw miejscowości z powodu niewystarczających środków finansowych przewidzianych przez Ministerstwo lub rozbieżności pomiędzy kosztorysem a rzeczywistymi kosztami realizacji zadania. W okresie ostatnich dziesięciu lat o rezygnacji z zawarcia porozumienia poinformowały Gmina Cewice i Gmina Zawadzkie. W obu przypadkach rezygnacja z zawarcia porozumienia nie była podyktowana kwestiami finansowymi.

Z poważaniem

z up. Tomasz Szymański
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów